

Interný etický kódex

Gymnázium Janka Kráľa, Ul. SNP 3, Zlaté Moravce

ETICKÝ KÓDEX UČITEĽA

Preambula

Etický kódex pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (ďalej len „etický kódex“) sa vzťahuje na pedagogického zamestnanca školy (ďalej len „učiteľ“).

Výkon pracovnej činnosti podľa § 6 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „pracovná činnosť“) má nespochybniteľný etický rozmer v podobe ochrany najvyšších ľudských hodnôt, dôstojnosti človeka a slobody na ceste za vzdelaním v duchu demokratických a kultúrnych princípov zakotvených v Ústave Slovenskej republiky, Európskej Únie, a v právnom poriadku Slovenskej republiky a zo záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách a medzištátnych zmlúv.

Každý učiteľ je morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom žiakov pri ich výchove a vzdelávaní. Morálne kvality učiteľa a schopnosť riešiť etické problémy predstavujú jeden z kľúčových atribútov úspešného výkonu pracovnej činnosti. Zmyslom etického kódexu je podporovať pozitívnu pracovnú motiváciu učiteľa vychovávať a vzdelávať žiakov ako osobnosti, ktoré si nájdu nielen uplatnenie na trhu práce, ale budú aj morálne vyspelými bytosťami so zvnútornenými etickými normami a hodnotami.

Etický kódex zaväzuje každého učiteľa, aby dbal na dôstojnosť svojho postavenia v škole, v komunite a v spoločnosti. Cieľom etického kódexu je poskytnúť normatívny rámec správania sa učiteľa a obsahom kódexu sú základné morálne princípy, ktoré by mal učiteľ dodržiavať vo vzťahu k sebe, ku kolegom, k žiakom, k rodičom a k zákonným zástupcom (ďalej len „zákonný zástupca“) a k verejnosti. Akceptovanie etického kódexu učiteľom znamená prijatie osobného morálneho záväzku pri výkone pracovnej činnosti.

Etický kódex predstavuje súhrn základných hodnôt, princípov, pravidiel správania sa, práv a povinností učiteľa Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach.

Článok I

Poslanie a morálka učiteľa

1. Ústava Slovenskej republiky zaručuje učiteľovi základné práva a slobody bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické zmýšľanie, sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie.
2. Učiteľ chráni ľudské hodnoty, vzdeláva v súlade s princípmi demokracie, slobody a humanizmu, Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Deklarácie práv dieťaťa.
3. Učiteľ si uvedomuje, že je celoživotným vzorom pre žiaka. Jeho správanie, postoje, empatia, cit pre spravodlivosť formujú mladú generáciu a majú tak výrazný vplyv na súčasnú, aj budúcu kultúru a stav ľudskej spoločnosti.
4. Učiteľ je pri výkone svojej profesie nezávislý, neviaže sa na žiadnu ideológiu, náboženstvo, politický smer. Učivo má racionálno-objektívny základ.
5. Učiteľ zodpovedá za vlastné vzdelávanie, pristupuje k nemu aktívne, uplatňuje nové prístupy vo výchove a vzdelávaní, pracuje na svojom rozvoji, zvyšuje svoju kvalifikáciu a snaží sa získavať najnovšie informácie a poznatky zo svojho odboru.
6. Učiteľ si je vedomý omylu, ak pochybí, musí si vedieť chybu priznať a byť za ňu zodpovedný.
7. Učiteľ prichádza na vyučovacie hodiny včas, z vyučovacej hodiny predčasne neodchádza. Vyučovací proces využíva efektívne a zodpovedne a načas si plní svoje pracovné povinnosti.
8. Učiteľ dbá na dodržiavanie organizačného a vnútorného poriadku školy, sám sa správa slušne a úctivo, oblieka sa primerane a čisto, dodržiava spoločenskú etiketu.
9. Učiteľ sa aktívne podieľa na samovzdelávaní, pracuje na svojom osobnom rozvoji, zvyšuje svoju kvalifikáciu a snaží sa získavať najnovšie informácie a poznatky zo svojho odboru.
10. Učiteľ prispieva k tvorbe pozitívnej klímy v škole, pozitívnych medziľudských vzťahov a vytváraní atmosféry vzájomnej dôvery, úcty a tolerancie.
11. Učiteľ buduje dobré meno školy, založené na tradíciách a nových víziách.
12. Učiteľ rešpektuje prijaté vnútorné predpisy školy, smernice a nariadenia školy.

Článok II

Vzťah učiteľa k sebe samému a k výkonu pracovnej činnosti

1. Učiteľ má úprimný vzťah k sebe samému, rozvíja osobnú identitu a morálnu integritu, čo je predpokladom jeho plnohodnotnej profesijnej realizácie, je vzorom pre spoločnosť.
2. Pre školu je žiak v centre záujmu, učiteľ vytvára žiakovi priestor pre jeho realizáciu a rast.
3. Profesionalita učiteľa je spojená so stotožnením sa s povoláním a prejavým úsilím byť morálnou a odbornou autoritou pre žiaka svojim proaktívnym prístupom k vyučovaciemu predmetu
4. Učiteľ má byť zrelá osobnosť, ktorá dokáže zaujať postoje k problémom dneška, vie byť asertívny a empatický.
5. Učiteľ z hľadiska celoživotného vzdelávania kultivuje svoju osobnosť a vie žiaducim spôsobom odovzdávať vedomosti a zručnosti vo výchovno-vzdelávacom procese.
6. Učiteľ sa usiluje o prezentovanie kolegiality v pracovnom prostredí, je iniciátorom utvárania spolupracujúceho školského spoločenstva.
7. Učiteľ je vo výchovno-vzdelávacom procese nositeľom ľudskosti, empatie a kompetentnosti, v hodnotiacom prístupe je objektívny a spravodlivý.
8. Učiteľ je v sociálnych a profesijných vzťahoch otvorený a pravdivý, pri osobných stretnutiach dodržiava princípy etickej komunikácie.

Článok III

Vzťah učiteľa k žiakom, k zákonným zástupcom a k zástupcom zariadenia

1. Učiteľ nikdy neposudzuje žiakov na základe ich pohlavia, farby pleti, náboženského presvedčenia, neberie do úvahy národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho z týchto dôvodov nepoškodzuje, neznevýhodňuje, ale ani nezvýhodňuje. Každý žiak má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, na ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.
2. Učiteľ dbá o dobro žiakov, kladie dôraz na starostlivosť o ich duševné a fyzické zdravie, sociálne spôsobilosti a morálne schopnosti.
3. Učiteľ hodnotí len na základe výkonov a výsledkov žiakov.

4. Prvoradou úlohou učiteľa je naučiť žiakov čo najviac počas vyučovacieho procesu, aby mal žiak po vyučovaní viac voľného času pre rozvoj vlastnej osobnosti.
5. Učiteľ je povinný zrozumiteľne, primerane a v súlade s platnými pedagogickými dokumentmi žiaka vzdelávať a vychovávať, vytvára optimálne podmienky pre vzdelávanie každého žiaka.
6. Učiteľ pomáha svojim žiakom zaujať etické postoje, vedie ich k samostatnosti a kritickému mysleniu, umožňuje žiakom vyjadrovať svoje názory, rešpektuje, chápe a akceptuje osobnosť žiaka.
7. Učiteľ sa snaží o komplexný rozvoj osobnosti každého žiaka, uplatňuje individuálny prístup pri špecifických vzdelávacích a výchovných potrebách žiaka.
8. Učiteľ sa snaží, pre každého žiaka vytvoriť priestor na úspechu, uvedomuje si, že každý človek je jedinečná osobnosť schopná pozitívneho vývoja. Každý žiak môže byť úspešný v svojej oblasti.
9. Učiteľ citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia každého žiaka, životný štýl rodiny, tak aby komunikácia medzi rodinou a školou viedla k pozitívnemu postojovi žiaka k sebe samému, k vzdelaniu a k práci.
10. Učiteľ spoluvytvára bezpečné, príjemné prostredie, ochraňuje žiakov pred ohrozením a pred situáciami ohrozujúcimi bezpečnosť pri vyučovaní.
11. Vzťah učiteľ - žiak je založený na rovnocennom základe. Vzťah učiteľa a žiaka je postavený na vzájomnej úcte a pochopení.
12. Učiteľ sa správa k žiakom úctivo, neuráža, neironizuje, vedome, ani nevedome neublízuje.
13. Učiteľ dohliada na slušné správanie sa žiakov, upozorňuje ich na nevhodné správanie, nezneužíva ich dôveru.
14. Učiteľ má právo aj povinnosť dohliadať na zdravý fyzický a mentálny vývoj žiaka a v prípade jeho ohrozenia bezodkladne na to upozorniť.
15. Učiteľ sa riadi pokynmi GDPR, neposkytuje informácie o žiakoch na neprofesionálne účely.

Článok IV

Vzťah učiteľa k sebe samému, ku kolegom, k žiakom, ku škole a k verejnosti

1. Učiteľ akceptuje tímovú spoluprácu.
2. Učiteľ pri napĺňaní svojich cieľov dbá na stratégie a zámery školy.
3. Učiteľ rešpektuje psychickú a fyzickú autonómiu a jedinečnosť kolegov.
4. Učiteľ sa aktívne zaujíma o dianie v škole.
5. Učiteľ si uvedomuje, že bez podpory rodičov, zákonných zástupcov nevie naplniť ciele vzdelávania.
6. Učiteľ sa snaží o spoluprácu školy s rodinou, rešpektuje úlohu a zodpovednosť rodičov vo výchove ich vlastných detí a usiluje sa o to, aby výchovné pôsobenie bolo pokiaľ možno jednotné a v prospech žiaka.
7. Učiteľ spolupracuje s rodičmi či zákonnými zástupcami žiakov aj za účelom skvalitnenie ŠkVP a propagácie vzdelávania žiakov.
8. Škola a všetci učitelia sa snažia budovať atmosféru vzájomnej dôvery, vytvárajú pre rodičov pocit, že sú v škole vítaní.
9. Učiteľ pravdivo, pravidelne informuje rodičov o výchovno-vzdelávacích úspechoch a neúspechoch žiaka, ťažkostiach a prípadných rizikách, ktoré môžu nastať.
10. Škola má vypracovaný systém pomoci slabšie prospievajúcim žiakom, učiteľ je nápomocný pri odstraňovaní nedostatkov u týchto žiakov. Nesmerujeme jednostranne len k vysokým výkonom, ale sledujeme zlepšovanie kompetencií, postojov všetkých žiakov.

Článok V

Vzájomné vzťahy, spolupráca medzi vedením a učiteľmi, učiteľmi navzájom, vzťah k verejnosti

1. Učitelia vo vzťahu k vedeniu musia rešpektovať ich postavenie. Riaditeľka ako štatutár školy nesie najväčšiu váhu zodpovednosti voči rodičom, kontrolným orgánom, preto je logické, že musí presadzovať a implementovať mnohé nariadenia a zákony.
2. Spätná väzba zo strany učiteľov je systémovou súčasťou autoevalvácie školy.
3. Učitelia sa k sebe správajú za každých okolností korektne a zdvorilo, rešpektujú právo každého mať vlastný názor.
4. Učitelia svojím správaním šíria dobré meno školy.

5. Učitelia predchádzajú prípadným nezhodám, konfliktom alebo nedorozumeniam medzi žiakmi alebo ich zákonnými zástupcami.
6. Učitelia navzájom spolupracujú pri výchove a vzdelávaní žiaka s ostatnými kolegami. Nápomocná je hlavne výchovná a kariérová poradkyňa, ktorá pohovory žiaka a rodiča/zákonného zástupcu písomne zaznamenáva.
7. Učiteľ nezasahuje do kompetencií a rozhodnutí svojich kolegov.
8. Učiteľ zásadne nekritizuje, neznevažuje a nezľahčuje prácu iných učiteľov pred inými učiteľmi, žiakmi, ich rodičmi či zákonnými zástupcami, nepedagogickými zamestnancami a mimo školy.
9. Učiteľ je povinný dodržiavať zásady GDPR, neprezrádza informácie o kolegoch získaných v priebehu pedagogickej činnosti.
10. Učiteľ v spolupráci s vedením školy sa podieľa na začleňovaní žiakov so zdravotným znevýhodnením do bežného života.
11. Učiteľ aktívne a empaticky vstupuje do procesov tvorby priaznivej klímy v škole, aby sa vytvoril otvorený a bezpečný priestor na komunikáciu.

Článok VI

Záverečné ustanovenia

1. **Etický kódex učiteľa Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach** je významným regulátorom riadenia kvality školy.
2. Nerešpektovanie a porušenie etického kódexu učiteľa narúša vzájomnú dôveru školy v učiteľa.
3. Zamestnávateľ je povinný oboznámiť s etickým kódexom učiteľa všetkých pedagogických zamestnancov.
4. Etický kódex učiteľa bol prerokovaný a schválený na pedagogickej rade dňa 12. októbra 2023.
5. Etický kódex učiteľa bol prerokovaný aj so zástupcom zamestnancov.
6. Tento etický kódex učiteľa Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach nadobúda účinnosť 13. októbra 2023 a stáva sa neoddeliteľnou súčasťou Pracovného poriadku.

Zdroje:

<https://www.minedu.sk/data/att/27372.pdf> (aktualizované 8.9.2023)